

[J. Chr. Jensen.]

der her er til Behandling. Som Medlem af det Udvalg, der har udarbejdet Forslaget, har jeg ikke ønsket at være Ordfører, fordi jeg følte mig bundet af visse Ting, som det maaske kunde være formaalistjenukt at ændre. Jeg taler derfor ikke paa mit Partis Vegne, men det, jeg tillader mig her at fremføre, er paa egne Vegne.

Det Byggeforslag, der i Dag behandles, er det mest omfattende af alle Bygge- og Boligforslag, som nogen Sinde har været fremsat for dette høje Ting, og jeg tror, at det vil faa en let Gang gennem Rigsdagen, fordi det er fem Partiis Rigsdagsmænd, der er enedes om at fremføre det. Jeg kan ikke undlade at takke den højtærede Indenrigsminister, fordi det netop er dette Udvalgs Forslag — i hvert Fald i al Væsentlighed —, der er fremsat, fordi jeg som sagt tror, at det vil gaa let gennem Rigsdagen.

Maa jeg have Lov til at sige, at jeg protesterer bestemt mod mit Partis Ordførers Udtalelse om, at det Udvalg, der her er Tale om, skulde være mindre sagkyndigt end det Udvalg, som der stadig er henvist til, og som kaldes det Bjerregaardske Udvalg. Jeg har været i høj Grad medvirkende til at faa det Udvalg, som der her er Tale om, det saakaldte Dahlgaaardske Udvalg, frem, og jeg har gjort det udelukkende, fordi jeg vidste, hvor svært det var at opnaa Enighed om et omfattende Forslag, naar man ikke paa Forhaand var klar over Enkeltheder. Derfor er jeg glad for, at man nu netop har et Forslag, som er gennemdrøftet til de mindste Enkeltheder, og at vi er enige, og jeg vil paastaa, at hvis ikke dette Udvalg havde været, havde vi ikke kunnet faa et Forslag af en Værdi som det, der her er Tale om. Dermed er naturligvis ikke sagt, at de enkelte Partier ikke staa frit med Hensyn til Ændringer.

Naar dette Lovforslag nu bliver ophøjet til Lov, er der tilvejebragt Muligheder for et meget omfattende Byggeri af Boliger, Boliger, der i Dag er mere paakravede end nogen Sinde i vort Aarhundrede, til Trods for at vi jo alle har oplevet en Verdenskrig før den, der nu er afsluttet, og oplevet en Efterkrigstid, der skabte en Bolignød, som medførte saa ulidelige Tilstande for Tusinder af vore Medborgere, at jeg tror, vi alle dengang sagde: det skal aldrig mere ske. Desværre er det nu sket i en Udstrækning meget større end tidligere. Forholdet i Dag har vist os, at vi alligevel ikke lærte tilstrækkeligt af de Ulykker, der dengang overgik Samfundet, og det er heller ikke udelukket, at nogle burde drages til Ansvar for det, der er sket,

men det maa vi naturligvis se bort fra og udnytte Forholdene bedst muligt.

Man siger, og det er næsten blevet et Slagord: vi mangler Materialer. Det er heldigvis kun til en vis Grad rigtigt. Vi har lykkeligvis det allermeste selv. Vi har Ler, Kalk, Kridt, Singels, Sand, og vi har den Arbejdskraft, der er fornøden. Vi har næsten alt det Materiale, som skal bruges og som behøver at bruges til det mindre Byggeri; det, vi mangler, er uvæsentligt og kan meget let fremskaffes. Og den Art Boliger, det vil sige smaa Huse med Haver, der kan fremskaffes i stor Udstrækning, er efter min og mange, mange Menneskers Mening den absolut bedste Form for ubemidlede Familier, og naturligvis særlig for Familier med Børn. Man maa ikke se bort fra Havens Værdi for Familien. Økonomisk har den en betydelig Værdi, men den Værdi, den har ved at give Adgang til Sol og frisk Luft, kan ikke overvurderes.

Den Tanke, der har været fremme om at bygge Huse for børnerige Familier i mange Etager, helt op til 20 Lag ovenpaa hinanden, er efter min Formening Vildskab; den kommer for øvrigt ogsaa væsentlig fra den Arkitekt, hvis Navn er nævnt flere Gange i Dag, og jeg tror ikke, man skal tage den Mand særlig alvorligt. Det viser sig da ogsaa, at den lave Bebyggelse netop bliver brugt der, hvor nu Byer er ødelagt under de Tilstande, vi har været ude for i de seneste Aar. Der bygger man nemlig Byerne op igen med Enkeltmandshuse eller Rækkehuse, eller hvad man nu vil kalde dem, altsaa lav Bebyggelse, spredt Bebyggelse med Haver. Det sker i England, det sker ogsaa i Amerika efter de Planer, vi har set, og for øvrigt mange andre Steder.

Det er naturligt, og det er rigtigt, at Hovedstaden udvider sig mod Syd, for øvrigt ogsaa mod Vest, fra Roskildevej ned til Køge Bugt. Her er uanede Muligheder for Nybyggeri, og disse Arealer ligger nærmere ved Byen end alle Arealerne, der har været talt om nordpaa, og med disse Arealer er det saa heldigt, at de kun er bebygget med spredte Gaarde og enkelte Huse, saa at store Arealer er lige til at tage ind, for saa vidt de er byggemodne. Herude skal ogsaa anlægges den nye Sydhavn, som har været paakrævet i mange Aar, og her bliver der ved Inddæmning, som ogsaa skaber betydeligt Arbejde, ubegrænsede Arealer til Pakhuse, Oplagsrum, Fabrikker og anden industriel Virksomhed. Og i umiddelbar Nærhed, ude i det smukke Fæstningsanlæg, er der store Arealer, hvor Fremtidens storstilede Haveby bør være. Her er Plads til